

Foto: Lucie Horníková - Člověk a víra; Gerhard Seybert - Adobe stock

Blíží se Velikonoce. To pro vás, milí čtenáři, jistě není žádným tajemstvím. Zato však pro vás může být tajemství to, co je skryto v jejich neobvyklých, možná i výjimečných obřadech. Nehci teď hovořit o „velikonočním tajemství“, jak teologové nazývají ústřední myšlenku veškerého křesťanského slavení. Spíše se chci zastavit u jedné ze záhad, z otázek, které vám dost možná vtají hlavou.

Dovolte mi, vážení a milí, abych se ještě jednou ohlédl za textem, jenž jsme se věnovali minule. Pro připomenutí: nese jméno Apoštolská tradice a jedním z jeho možných autorů je sv. Hippolyt Římský. Najdeme v něm totiž překvapivě odpovědi.

Jak je to s tím olejem?

Naše otázka se může vynořit ve čtvrték Svatého týdne. Někteří z vás třeba doprovázíte své kněze do katedrály na misi zvanou missa chrismatis neboli „mše křížma“, či spíše „mše se svěcením olejů“. (Letos to ovšem možná bude vypadat úplně jinak...) A dost možná vás už překvapilo, kde v průběhu celého slavení má své místo žehnání oleje pro nemocné, tedy pro svátost nemocných. Koná se totiž v závěru eucharistické modlitby, a tam bychom je tedy nehledali.

Čím to je? Velmi pravděpodobně se jedná o prastarou římskou tradici, která je doložena již v našem zmiňovaném spise – v Apoštolské tradici. Zkusme se rozpomenout na eucharistickou modlitbu, již jsme se zabývali v minulém čísle. Je to ve své podstatě

tě modlitba děkováná (což je také významem slova „eucharistie“). A na tuto modlitbu – tedy v podstatě na „děkování nad chlebem a vínem“ – navazuje v dochovaném textu podobně utvářená modlitba nad olejem. Nechme tedy zaznít její slova:

Přinese-li někdo olej, ať biskup pronese dikuvzdání podobně jako při předkládání chleba a vína, ovšem ne úplně stejnými slovy, ale v podobném duchu, a ať řekne: „Posvět tento olej, Bože, a dej zdraví těm, kdo jej budou užívat a přijímat. A jako jsi pomazal krále, kněze a proroky, tak ať tento olej poskytně všem, kdo z něj budou zakoušet a užívat ho, posilu a zdraví.“

Je zde tedy podobný postup: přináší se chléb a víno – pronášejí se modlitba dikuvzdání – chléb a víno se stávají svátostným znamením, Kristovým tělem a krví. A následně: přináší se olej – pronášejí se modlitba požehnání – olej se stává svátostným znamením, skrze něž se uskutečňuje svátost nemocných.

A za pozornost stojí i ustanovení o závěrečném chvalozpěvu: Při každém žehnání ať se říká: „Tobě buď sláva, Otci i Synu s Duchem Svatým ve svaté církvi nyní i vždycky

ky a na všechny věky věků.“ Jako bychom zde slyšeli ozvěnu oněch slov, jimiž vrcholí eucharistická modlitba: skrze něho a s ním a v něm...

Při každém žehnání?

Nu ovšem. Náš text, z něhož vycházíme, zná i děkovné a žehnací modlitby nad mlékem a sýrem: Posvět toto mléko, které splynulo vjedno, a nám dej splynout vjedno s tvou láskou. A žehnací modlitby se pronášely i nad olivami: Dej, ať tvou sladkost nikdy neztratí tento plod olivy, který je znamením tvé přetékající hojnosti, kterou jsi nechal plynout ze dřeva kříže do srdcí všech, kteří doufají v tebe.

Své požehnání dostávalo i ovoce, zvláště pak první, které se urodilo. Apoštolská tradice mluví o žehnání první úrody hroznů, fíků, granátových jablek, oliv, hrušek, jablek, moruší, broskví, třešní, mandlí a švestek. Za ně děkoval biskup těmito slovy:

Vzdáváme ti díky, Bože, a předkládáme ti prvotiny z plodů, které jsi nám dal k užívání. Tys je živil svým slovem a přikázal jsi zemi, aby nesla všechny tyto plody k radosti a k nasycení lidí a všech živých tvorů. Za to všechno tě chválíme, Bože, a za všechno, cos pro nás vykonal, když jsi celé stvoření ozdobil nejrůznějšími plody, skrze tvého Syna, Ježíše Krista, našeho Pána. Skrze něho buď tobě sláva na věky věků. Amen.

Je krásné umět děkovat. Je krásné umět chválit. A je krásné umět ve všem, co přijímáme jako každodenní malíček, hledat a nacházet odlesk Boží slávy a znamení jeho lásky – a to i v tak nesnadné době, jako je ta, kterou právě prožíváme.

Úspěšné hledání přeje otec Zdeněk Drška

VIII. Smrt Nejsilnější zbraň

Píše Zbyněk Pavienský
Kreslí Czina

23. květen 1951. Neustálé vyčerpání z péče o zajaté vojáky v severokorejském táboře Pjoktong se začalo podepisovat na zdraví otce kaplana ěmila Kapavna.

